

Wyrok z dnia 3 sierpnia 2005 r.

I UK 327/04

Wypadek podczas przygotowywania posiłku dla rolnika i jego rodziny nie stanowi wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym, jeżeli nie nastąpił przy wykonywaniu pracy rolniczej o jakiej mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 sierpnia 2005 r. sprawy z odwołania Zofii L. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w N.S. o odszkodowanie, na skutek kasacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 27 maja 2004 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 5 listopada 2003 r. oddalił odwołanie Zofii L. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w N.S. z dnia 21 marca 2003 r. o odszkodowanie. Powodem ubiegania się wnioskodawczyni o odszkodowanie z KRUS był wypadek, któremu uległa podczas mielenia mięsa przeznaczonego na spożycie, poprzez włożenie dłoni do pracującego urządzenia. W wyniku tego urazu doznała amputacji trzeciego palca prawej dłoni. Mielone mięso było przeznaczone na zrobienie gołąbków dla całej rodziny. Sąd Rejonowy jako podstawę prawną swojego orzeczenia powołał treść przepisu art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu i społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) oraz przytoczył orzeczenia innych sądów apelacyjnych i uznał, że czynności które wyko-

nywała wnioskodawczynie w dniu zdarzenia nie są czynnościami, które służą prowadzeniu działalności rolniczej, ani nie pozostają w związku z jej wykonywaniem, (art. 11 ust. 1 ustawy), ponieważ przygotowywanie posiłków dla rodziny nie jest czynnością tego rodzaju. Wypadek mógł mieć miejsce w innym gospodarstwie domowym, również o charakterze nierolniczym.

Apelację od tego wyroku złożyła wnioskodawczynie Zofia L. W apelacji zaskarżyła w całości wyrok i zarzuciła naruszenie prawa materialnego: art. 11 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że do wypadku, jakiemu uległa powódka nie doszło w związku z wykonywaniem zwykłych czynności rolniczych, art. 10 ust. 2 pkt. 1 tej ustawy, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., poprzez brak wskazania w uzasadnieniu wyroku, przyczyn dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zgłoszonemu przez powódkę wnioskowi dowodowemu. Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego, przez ustalenie, że wypadek jakiemu wnioskodawczynie uległa w dniu 27 lutego 2002 r. zaistniał w warunkach nie pozbawiających jej prawa do jednorazowego odszkodowania z KRUS, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z 27 maja 2004 r. oddalił apelację wnioskodawczynie uznając, że Sąd Rejonowy przeprowadził właściwie postępowanie dowodowe i „przytoczył też właściwe przepisy prawne swojego rozstrzygnięcia”. Sąd Rejonowy uzasadnił, że zdarzenie jakiemu uległa wnioskodawczynie nie może być uznane za czynność bezpośrednio służącą prowadzeniu działalności rolniczej ani też za czynność pozostającą w czasowym, przyczynowym, czy też funkcjonalnym związku z wykonywaniem działalności rolniczej, a zatem nie wyczerpuje przesłanki z art. 11 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, koniecznej dla uznania zdarzenia za wypadek, „który nastąpił na terenie gospodarstwa rolnego, które ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje”.

Wnioskodawczynie zaskarżyła w całości wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie opierając kasację na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 11 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie że przygotowanie posiłku dla zaspokojenia potrzeb rodziny nie może być uznane za czynność bezpośrednio służącą prowadzeniu działalności rolniczej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Przepis art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu i społecznym rolników zawiera definicję wypadku przy pracy rolniczej; za pracę rolniczą nie może być uznane zdarzenie, jakiemu uległa rolniczka podczas przygotowywania posiłku dla siebie lub rodziny. Nie są to zwykle czynności związane z prowadzeniem działalności rolniczej, a stanowi- sko, że za wypadki chronione powinny być uznane wszystkie zdarzenia, wywołane przyczyną zewnętrzną, jakie mają miejsce na terenie gospodarstwa rolnego, jest nie- uprawnione i godzi w zasadę równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 ust. 1 Kon- stytucji RP. Podlegające bowiem innemu obowiązkowemu ubezpieczeniu społecz- nemu osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek nie są chro- nione podczas przygotowywania posiłków, które są przecież niezbędne nie tylko dla regeneracji sił do pracy, ale wręcz niezbędne do życia. Uznanie, że rolnik jest objęty ochroną wypadkową przez całą dobę i przy wszystkich czynnościach życia codzien- nego stanowiłoby niczym nieusprawiedliwione uprzywilejowanie tej grupy zawodo- wej. Należy zatem postawić szczególny akcent na znaczenie w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu i społecznym rolników zwrotu „praca rolni- cza”. Wkręcenie palca w maszynkę do mięsa podczas przygotowywania posiłku dla rolnika i jego rodziny nie stanowi wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym, bo- wiem nie nastąpiło przy wykonywaniu pracy „rolniczej”.

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====